

Nr 150.

Av herr **Norman**, om viss utsträckning av frånskild makes rätt att komma i åtnjutande av familjepension.

Enligt allmänna familjepensionsreglementet, familjepensionsreglementet för arbetare samt familjepensionsreglementet för folkskollärare m. fl. är efterlevande make, som ej ingått nytt äktenskap, berättigad till familjepension efter befattningshavares död. Även frånskild make är i vissa fall berättigad till dylik pension. Förmånen grundar sig bland annat därpå att befattningshavaren haft att betala vissa författningesenligt bestämda pensionsavgifter och i övrigt genom sin arbetsprestation förvärvat denna rätt åt den efterlevande. Pensionsrätten förfaller om den efterlevande maken ingår nytt äktenskap. Upplöses även detta äktenskap genom döden eller på annat sätt är pensionsrätten från det första äktenskapet fortfarande förfallen. Om pensionsrätt ej förefinnes efter den andre maken kan situationen för den återigen ensamstående maken te sig än dystrare än vid den tidpunkt, då den senare indragna familjepensionen beviljades.

Skäl synas tala för att denna pension under sådana förhållanden åter borde få åtnjutas. Bortfallet av pensionsrätten kan motverka en i sig självt ganska naturlig ny familjebildning, som ur det allmännas synpunkt kanske rent av kan vara önskvärd. Några principiella hinder mot en återupplivning av pensionen torde knappast föreligga. Frågan synes också hava mycket liten ekonomisk betydelse för det allmänna. I själva verket skulle en bestämmelse härom inte vara någon nyhet inom pensionsregleringens område. Reglementet för civilstatens änke- och pupillkassa den 15 dec. 1916 ändrades år 1933 av Kungl. Maj:t efter förslag av kassans fullmäktige, varvid mom. 2 i § 7 fick följande lydelse:

»Delägares änka, som ingått nytt äktenskap, vilket upplösts genom mannens död, är jämväl pensionsberättigad efter delägaren så länge hon lever ogift, därest hon icke på grund av äktenskapet åtnjuter pension eller därmed jämförligt understöd till samma eller högre belopp än som tillkommit henne för den händelse äktenskapet icke ingåtts.»

Det synes böra undersökas om icke en liknande bestämmelse lämpligen bör införas i de för statens befattningshavare och med dem jämställda gällande familjepensionsreglementena. Därvid bör också övervägas om inte samma regel bör gälla även om det nya äktenskapet upplöses genom skilsmässa. I båda fallen har ju en förmån, som grundar sig på vissa, ibland ganska betydande prestationer i det allmännas tjänst, längre eller kortare tid varit indragen. När behov av denna förmån återigen föreligger, det vill

säga när vederbörande åter blir ensamstående, synes det vara lika skäligt att återuppliva den en gång beviljade pensionsrätten oberoende av anledningen till den nya situationen.

Jag hemställer därför,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning om under vilka förutsättningar sådan, enligt allmänna familjepensionsreglementet och övriga av riksdagen godkända familjepensionsreglementen, beviljad familjepension, som upphört att utgå på grund av nytt äktenskap, må kunna återupplivas efter detta äktenskaps upplösning, med framläggande för riksdagen av de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm i januari 1947.

David Norman.
